

Transferové oceňovanie pre tuzemské závislé osoby od roku 2015

Norbert Seneši | 30.01.2015

Novelou zákona o dani z príjmov sa od roku 2015 rozširuje používanie pravidiel transferového oceňovania aj na všetky tuzemské závislé osoby. Na aké povinnosti by nemali zabúdať?

Rozšírenie transferového oceňovania na všetky závislé osoby od roku 2015

Novela zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dani z príjmov“), ktorá nadobudla účinnosť od 1. januára 2015, prináša so sebou množstvo významných zmien. Medzi najdôležitejšie z nich určite patrí **rozšírenie pravidiel transferového oceňovania aj na tuzemské závislé osoby. Z tejto povinnosti sa pritom neuplatňuje výnimka – vzťahuje sa tak na právnické osoby ako aj na fyzické osoby.** Do konca roka 2014 sa pritom všetky povinnosti súvisiace s transferovým oceňovaním vzťahovali len na zahraničné závislé osoby. Počnúc zdaňovacím obdobím, ktoré začína najskôr 1. januára 2015, sa tieto povinnosti rozširujú na závislé osoby všeobecne – tuzemské i zahraničné.

Povinnosti a práva závislých osôb v súvislosti s transferovým oceňovaním

V nasledujúcich piatich bodoch stručne opisujeme základné povinnosti a práva závislých osôb, ktoré im v spojitosti s transferovým oceňovaním vyplývajú. V každom bode sa nachádza aj odkaz na konkrétny článok s podrobnými informáciami o danej tematike.

1. Sledovanie cien kontrolovaných transakcií a úprava základu dane

Jednou zo základných povinností závislých osôb je sledovanie cien a podmienok, za ktoré sa medzi nimi uskutočňujú kontrolované transakcie. Dôvodom je, že povinnosťou závislých osôb je podľa § 17 ods. 5 zákona o dani z príjmov aj úprava základu dane o rozdiel, o ktorý sa **cený pri vzájomných obchodných vzťahoch závislých osôb vrátane cien za poskytnuté služby, pôžičky a úvery líšia od cien používaných medzi nezávislými osobami** v porovnateľných obchodných alebo finančných vzťahoch, ak v dôsledku tohto rozdielu došlo k zníženiu základu dane alebo zvýšeniu daňovej straty.

Poznámka: Kontrolované transakcie predstavujú obchodné a finančné transakcie alebo vzťahy medzi závislými osobami, teda medzi blízkymi, ekonomicky, personálne alebo inak prepojenými osobami.

2. Používanie metód transferového oceňovania

Na zistenie vyššie uvedeného rozdielu, teda rozdielu medzi cenami používanými závislými osobami vo vzájomných transakciách a cenami používanými nezávislými osobami v porovnateľných transakciách, **sa používajú rôzne metódy transferového oceňovania**.

Používať sa môžu nasledujúce metódy transferového oceňovania:

- a) metódy, ktoré vychádzajú z porovnávania ceny (metóda nezávislej trhovej ceny, metóda následného predaja alebo metóda zvýšených nákladov),
- b) metódy, ktoré vychádzajú z porovnávania zisku (metóda delenia zisku alebo metóda čistého obchodného rozpätia),
- c) metóda, ktorá je založená na kombinácii metódy vychádzajúcej z porovnávania ceny a metódy vychádzajúcej z porovnávania zisku alebo

d) iná metóda, ktorej použitie je v súlade s princípom nezávislého vzťahu.

3. Vedenie dokumentácie o používanej metóde transferového oceňovania

O používanej metóde transferového oceňovania je daňovník povinný viesť osobitnú dokumentáciu, pri ktorej vedení sa uplatňuje niekoľko dôležitých všeobecných zásad. Obsah dokumentácie o používanej metóde transferového oceňovania určuje Ministerstvo financií Slovenskej republiky vo svojom novom usmernení č. MF/8120/2014-721 o určení obsahu dokumentácie o metóde ocenenia používanej daňovníkom podľa § 18 ods. 1 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

V závislosti od toho, aké požiadavky sú kladené na rozsah informácií uvádzaných v dokumentácii o používanej metóde transferového oceňovania, **sa rozlišujú nasledujúce formy dokumentácie: skrátená dokumentácia, základná dokumentácia a úplná dokumentácia**. Každý jeden z troch uvedených typov dokumentácie má presne vymedzený okruh daňovníkov, na ktorých sa vedenie príslušného typu dokumentácie vzťahuje.

4. Odsúhlasenie použitia metódy transferového oceňovania správcom dane

Zákon o dani z príjmov v § 18 ods. 4 dáva závislým osobám **právo požiadať správcu dane o odsúhlasenie použitia metódy transferového oceňovania správcom dane**. Daňovník si tak môže ešte pred uskutočnením kontrolovanej transakcie overiť, či je ním používaná metóda transferového oceňovania správna. Žiadosť o odsúhlasenie použitia metódy transferového oceňovania sa musí podať písomne, najneskôr 60 dní pred začiatkom zdaňovacieho obdobia, v ktorom sa má odsúhlasovaná metóda transferového oceňovania používať.

Rozhodnutie môže byť vydané **s platnosťou na najviac päť zdaňovacích období**, ale je možné ho aj predĺžiť. Na druhej strane, správca dane môže toto rozhodnutie za určitých okolností tiež zmeniť alebo zrušiť. Za vydanie rozhodnutia o odsúhlasení použitia metódy transferového oceňovania je pritom daňovník povinný **zaplatiť aj pomerne vysoký poplatok**.

5. Korešpondujúca úprava základu dane pri transferovom oceňovaní

Ak sú ceny, za ktoré sa uskutočňujú obchodné a finančné vzťahy medzi závislými osobami, odlišné v porovnaní s cenami používanými v porovnateľných transakciách medzi nezávislými osobami, je povinnosťou závislej osoby zvýšiť o tento rozdiel základ dane z príjmov. Jednostranná úpravu základu dane len u jednej zo závislých osôb zúčastnených na transakcii by mohla spôsobiť, že **časť celkového zisku oboch závislých osôb spolu by mohla byť zdanená dva krát**. Aby k tomu nedošlo, je podľa § 17 ods. 6 zákona o dani z príjmov **právom druhej závislej osoby zúčastnenej na transakcii požiadať správcu dane o korešpondujúcu úpravu základu dane**, ktorej výsledkom môže byť zníženie jej základu dane z príjmov.

